

Sri M. P. PATIL.—This is under separate rules. I will repeat what I said just now. Government has laid down certain rules for leasing lands belonging to Muzrai institutions. These rules are not applicable to all other lands. Rule 8 of those Rules says:

"Lessees are not entitled to remission of rent or any compensation on account of seasonal conditions whatsoever."

Sri K. PUTTASWAMY.—Are not the tenants governed by the Tenancy Act in that area, Sir?

Sri M. P. PATIL.—At that time, the Tenancy Act was not made applicable in that area. This is a case which relates to the year 1951-52. The Tenancy Act has been made applicable in this area since December 1953. Now that question does not arise. But the question is about remission relating to the year 1951-52 which cannot be given.

Mr. SPEAKER.—Question time is over.

Before we go to the next item, I would like to announce something about questions. The position about the questions is that the present list No. 5 is not exhausted. It will be taken up day after tomorrow. The sixth list is also ready and it contains about 14 questions. This list, namely, fifth List contains 14 questions which have to be taken up. So, 14 plus 14, comes to 28 and that is the number of questions we to deal with. Replies to other questions have not as yet been received in this office. The number of questions which have to be answered and replies to which have to be received from Government is 206. I do not think it will be possible for us to get replies to such a large number of questions. If however, if answers to questions are received from Government in time, they will be placed before the House and will be taken up.

Sri B. S. KUSHALAPPA.—So many members may not be here next time.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

Notification.

Sri M. P. PATIL (Minister for Revenue).—Sir, under sub-section (4)

of Section 6 of the Mysore Sales-Tax Act, 1948, I lay before the House copies of Notification No. RD. 6-STX-57, dated 9th March 1957 issued under sub-section (2) and sub-section (3b) of Section 6 of the Mysore Sales-Tax Act, 1948.

BUDGET FOR 1957-58. DEMANDS FOR GRANTS "ON ACCOUNT"

(Discussion continued.)

Mr. SPEAKER.—I would like to say a few words in this connection. The whole of yesterday has been taken for discussion. Only five members have taken part. That means we have been very slow. I would like that the progress would be rather fast today. I do not intend to prescribe a time-limit. However, I would request Hon'ble Members to have some sort of restraint so far as time-limit is concerned.

With these remarks, I initiate the debate. I call upon Sri Huteche Gowda to make his remarks.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟು ಮೇಲೆ ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಸಾರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾವು ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆವು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಈ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನೇನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದೆವು, ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಗತಪಡಿಸಿದೆವು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ಸವಿನೆನಪುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮತ್ತೆರಾಗುವಾಗ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಜನ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಜನತೆಯ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು, ಜ್ಞಾನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು, ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಆಡಳಿತದ ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಜನೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಕಮಿಟಿಗಳು, ಕಮಿಷನ್ ಗಳು, ಎಕ್ಸೈಸರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ಕನಡ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ

*A sterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the Member concerned.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ)

ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಮತ್ತು ಜನೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಾಸುವೆ ನೀತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಹಿಂದೆ 1948ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಗುಂಡಪ್ಪ ಗೌಡರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲದೆ ಮೆಂಬರುಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಲ್ಲರೂ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ವೆಚ್ಚವಾಯಿತು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಟು ಆಗಿ ಅದು ಪಾಸೂ ಆಯಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಅಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಮೂರನೇ ಆಕ್ಟಿನೇ ತಂದರು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು 19ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 1955ರಲ್ಲಿ ಆಕ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿ 1ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 1956ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಅದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿವೆಯೇ ಎನಿಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಇದರಿಂದ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಯಾರು ಜಮೀನ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವೇಳೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನ್ದಾರರು, ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ವಿಲೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ರೈತರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಅನಂತರ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕಾನೂನನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೊದಲು ಮಾಡಿತೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗ ಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆದು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಾವು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು, ಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಭವ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೆ ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬೇಕು, ಜನಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಬೇಕು, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಗ್ರಾಮರಾಜ್ಯಗಳ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು, Village Parliaments ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇತ್ತೋ ಆ ರೀತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಕೂಡ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆ ರೀತಿ ಗ್ರಾಮರಾಜ್ಯಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟು ಜನಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ನೆನಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ

ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್ ಅವರು ಬಹಳ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವ ದೊರೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತರಬೇತು ದೊರೆಯಬೇಕು, ಹೀಗೆ ತರಬೇತು ಆದವರು ಬರುವ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವು. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಏರ್ಪಡುವಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಮಿತಿಗೆ 25 ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಂದು ವರ್ಷ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಆಕ್ಟ್ ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಯಿತು. ಅದನ್ನು 1952ನೇ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆಕೊಟ್ಟರು. ಅನಂತರ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಂಥ ಕಾನೂನನ್ನು ತಡೆಮಾಡಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡದೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಶಾಸನ ಬದ್ಧವಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನೋಪಯುಕ್ತವಾದ, ಜನಗಳಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಜನಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೈವಾಡ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಆ ಕಾನೂನಿಗೆ ಮೂರು ಸಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಾದುವು. ಅಧಿಕಾರಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ನಾಟಿಗೇಡಿಸಬರಿಸ್ತೀರಿ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಭೂಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 12½ಯಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದು ದನ್ನು ಶೇಕಡ 6½ ರಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಪ್ರತಿಗಾಮಿನಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ತಂದಿದೆ. ಜನಗಳ ದುರದೃಷ್ಟಿವೋ ಏನೋ ಎಂಥ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದೇ ಸಾಕು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಹ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು, ಅವಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ, ಅವುಗಳ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 12½ಯಷ್ಟನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಸಹ ಇವೊತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ಯಾವ ಪಂಚಾಯತಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆದು

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಮನ ಬಂದಂತೆ ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನುಗೂ ಕೂಡ ಬದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ. ಆಯಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 12½ಯಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಹಣ ವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ pool ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲವರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಹೊರಗಡೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವಿತ್ತು. ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಂತೆ ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರಿನ 80 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಪೈಕಿ 36 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ, ನಿರ್ಬಂಧವಾದ, ಉಚಿತವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲತ್ತು. ಈ ಮಹನೀಯರು ಬಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಅವರು ಇರುವಾಗ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ, 1947ರವರೆಗೂ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ 400 ಸ್ಕೂಲುಗಳಂತೆ ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಕೆಲವು ವೇಳೆಯಂತೂ 40-50 ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅದೂ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—It is not correct, Sir.

Sri B. HUTCHES GOWDA.—Not correct ಅಂದರೆ I want to be corrected Sir. ಇವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾರನೆಯ ವರ್ಷ 110 ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಂತು ಎಂದರೆ 1954 ರಿಂದ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಹೇಳಲಿ. ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಒಂದೇಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 400 ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಳಿಯಿತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮನೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾದದ್ದು ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡದೆ ಇರುವಾಗ ಇವರು ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ, ಅಥವಾ ಇತರ ವಿಧವಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗ

ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಳಮಟ್ಟದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. Minimum needs ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಒತ್ತಾಯ. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲವೋ ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಧ ಹೊಟ್ಟೆಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಿರುವವನಿಗೆ, ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವವನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ತುತ್ತು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾವು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆದಳಿತೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ಸವಿನಸಪು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಾಪಸು ಹೋಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಜನರನ್ನು ಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ಒಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆದಳಿತೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇವರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾಡಿದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸುಧಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅವರ ಸ್ವೀಮಿಗೂ, ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವೀಮಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮದು ಏನೆಂದರೆ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ 400 ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂಬುದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಗೆ 600 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 3,000 ಸ್ಕೂಲುಗಳಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಶಾಲೆಯ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಇವರು ಕೊಡತಕ್ಕ 40 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ನೀವು ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲ ಬೇರೆಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

40 ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ 20 ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟರೆ 3 ಸಾವಿರ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾದದ್ದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 2 ಕೋಟಿಯಿಂದ 3 ಕೋಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ನಾಟಕೇಗೈಡುತನ. ಯಾವ ನುಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದೊರತೀತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅನುಭವ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ, ಭೂದಾನ ಪುರುಷಾಯಿತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಒಂದೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಯಿತೋ ಏನೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೇಡೋ ಏನೋ! ಅದು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ! ಎರಡು ದಿನ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲೂ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಭೂಮಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಮಾಲೀಕರೂ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೊಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಾಗು ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪಾಳುಬಿದ್ದು ಅವರ ಗತಿ ಮುಂದೆ ಏನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಕಮಿಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ, ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೇಜಿಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ, ಹೀಗಿರಲಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಂತು ಎಂದರೆ 4 ತಿಂಗಳು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ½ ಭಾಗ ಕಾಲ ಖಾಯಂರಜಾ, ಇನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ರಜಾ,

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.)

ಅಂತೂ ಇಂತೂ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 8 ತಿಂಗಳ ರಜಾ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಶೋಷಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಂದು ನನಗಿನ್ನಿತು. ನಮಗಿಂತ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಎನಾದರೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಟೀಕೆಮಾಡಿದರೆ ವಾಸ್ತವಾಂಶವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಕೂಲು ಕೊಡದೇ ಇರುವಾಗ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ, ಸ್ವಾಮಿ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಯವರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಮದರಾಸು, ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡುತ್ತೀರಿ, ಡೆಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ 18-20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬಹುದು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಜಾರಿಗೆ ತರಬಹುದು, ಇವರು ಮಾತ್ರ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಏನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ? ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಯಾವುದು! ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು. ಇವರಿಗೆ ಏನು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರು ಕುಡಿಯಬಾರದು, ಇವರು ಮಾತ್ರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಕಂಚೋನೈಂಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಡಿದು ಮಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಕುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು: ಇವರುಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಾನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತ ವನ್ನು ಅವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. 1947-48ರಲ್ಲಿ 8,814 ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇದ್ದವು, 1955-56ರಲ್ಲಿ 10,758 ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಆಗಿವೆ. ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳು 617 ಇದ್ದವು, ಈಗ 1,563 ಆಗಿವೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಆಗ 127 ಇದ್ದವು, ಈಗ 261 ಆಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಎರಡುಸಾವಿರ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಂತೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 400 ಸ್ಕೂಲುಗಳಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಸ್ವಾಮಿ! ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಹಣ ಇಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ನಾವು ಇವತ್ತು ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಉಪಕಾರವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು

ನೆನಪಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವಾಗ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಕೂಲುಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತಾವು ಈ ವಾಡೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ನಾನು ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಕಡ್ಡಾಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ತಿರುಗು ಮುರುಗುಮಾಡಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಏನೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮ ಸುಖವನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವೇಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಈ ರೀತಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇಡಾರು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀವು ಜನರ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಹೀಗೆ ಜಮೀನು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಲಿ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಲಿ, ಪಾನನಿರೋಧವಾಗಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಾದರೂ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಮಾಡಿ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಎದೆಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಖಮಯದ ಜೀವನವನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನಿರಾಶೆಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಆಶೆಯನ್ನು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವು. ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ 108 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎ.ಇ.ಎಸ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೂ ಸೇರಿ 380 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ವಾರಾಗಿ ಹಂಚಿದರೆ 19 ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸುಮಾರು 16 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಒಂದು-ಎರಡುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇರಬಹುದು. ಅದು ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಮಾಡಿದೆ, ಇದು ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಎ.ಇ.ಎಸ್. ಬ್ಯಾಕ್‌ಗೆ ಎರಡು ಜೀಪುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಮರಾಂತರಿಗೆ ನೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇವತ್ತು ಸಂಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದವರು ಎಂಟು ದಿನದ ಮೇಲೆ ಹೋಗೋಣ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಐದು ಮೈಲಿ ಒಳಗೆ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಜೀಪುಗಳು. ಒಬ್ಬ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಂಸ್ಪೆಕ್ಟರು, ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ 40 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ. ಹತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ

10 A.M.

ಗ್ರಾಮ ಸುಧಾರಕ, ಅವನಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ. ಆದರೆ ಅವನು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದೇನು! ಹಣ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಡ ಬೋರೆಗೌಡ ದಿವಸಕ್ಕೆ ದಿವಸಕ್ಕೆ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾದರೆ ದೇಶದ

ಜನರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ನೀತಿಯಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯಗಳೇ ಆಗಲಿ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಿತು? ಹಿಂದೆಷ್ಟು ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಅದಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ, ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ ಜನರಿಗೆ ನಿರಾಶೆಯುಂಟಾಗಿದೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೂ ಕೂಡ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತುಂಬ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಸ್ಕೂಲು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ, ರೈತರಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ, ಕುಡಿತ ನಿಲ್ದಾನವು ದಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾದ ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise for lunch and meet at 10-30 A.M.

The House adjourned for Lunch at Two Minutes past Ten of the Clock and reassembled at Thirty-three Minutes past Ten of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair.]

*Sri M. PALANIYAPPAN (Ulsoor).—

Mr. Speaker, Sir, at the outset, since I am an outgoing member, I should thank the Chair as well as my other friends who have been with me all these years in carrying out the work of this Assembly smoothly. I will be failing in my duty if I do not thank the then Government and also the present Government for having done so many good things to my constituency. For the past five years, I, as the representative of my constituency in particular and as a member of this Assembly, have been doing my best to satisfy the needs of the people as well as my voters.

Now Sir, it is not a final budget on which we have been asked to speak. There are several points on which I want to give out my opinion. After the formation of New Karnataka, a new Cabinet has been formed—a Cabinet which has proved beyond doubt, I should say, its inefficiency because as we could see in most of the Government offices papers do not move quickly and any petition sent to

Government or to the officers are made to wait for a number of years. This kind of slackness in the administration, I should say, is due to the inefficient management of the Government.

I should like to say one more thing. Though this beautiful building—Vidhana Soudha—was completed within a very short period of four years, the present Cabinet has not removed the earth near the building. The whole building is covered with dust. A separate section of the Horticultural Department had been created to raise a garden in the surroundings, but nothing has come out till today. Although since November 1st the new Cabinet has come into existence, the central dome work is still moving with a snail's pace. My friend Sri V. M. Mascarenhas has stated that when Sri K. Hanumathaiya was in power, the same Chief Engineer said that he would complete the pavilion in the Stadium within two months. I do not think the Chief Minister or the concerned Minister is taking any interest in this public building. The Government was interested in printing a spiteful report about a building which has been constructed in record time, just to show to the world that the man who initiated this work has squandered public money, has not acted in accordance with public sentiment in spending the Government money. But as you are aware, Sir, the people in the country are aware whether this building is an extravagant one or whether there was no necessity for constructing such a palatial building to house the Government Secretariat or this august House. We are all aware that the necessity was there and the need was keenly felt. In order to mark the dignity of the House and the tradition of the Indian culture and art, it has been designed in such a manner that we see today. Sir, the Report that is given to us says: that it should be strictly confidential.

I have myself heard many people saying this. Possibly the present Chief Minister thought that the man who initiated the herculean task of constructing Vidhana Soudha will never come into power again. But today

(SRI M. PALANIYAPPAN)

God has willed that he should be successful in the recent elections and therefore he would compete with the present Chief Minister for leadership of the party. Therefore the publication of the Vidhana Soudha Report has been so timed as to throw mud on him.

I may bring to your notice, Sir, that Sri M. Narasimhaiah, one of the Committee Members and some other officers were called for Tea at the Architect's Office. On that occasion this gentleman spoke in appreciative terms of the execution of the work. He showered praise on those who were associated with the work. But after Sri Hanumanthaiya gave up his office, we see that in the Report he has taken an entirely different view. What is it due to? Am I to understand that the Chief Minister called Sri M. Narasimhaiah to his office and tutored him to write this kind of report? Otherwise, why should a man who was all praise for this building, who was highly appreciative of its execution, a man who gave a glorious certificate to it, suddenly turn round and be a party to write a report that is before us? Therefore I have to come to the conclusion that he has been completely tutored by the Cabinet.

Sri T. MARIAPPA (Minister for Finance).—I take strong objection to the way in which this thing is being put, Sir. I rise on a point of order as to whether the member can make an allegation that the Chief Minister tutored someone?

Mr. SPEAKER.—I would inform the Hon'ble Member that it is not proper to make allegations against persons who cannot defend themselves here in this House. One should be very careful in this respect. In the heat of the debate such reckless remarks should not be made. Hon'ble Members should remember that they should try to restrain themselves in making remarks against persons who cannot come to this House and defend themselves.

Sri M. PALANIYAPPAN.—I was just saying that the Chief Minister should have influenced the members of this Committee, because some members who had paid glowing tributes to this

building, made quite different remarks afterwards.

(Mr. Speaker rose).

Sri M. PALANIYAPPAN.—I am prepared to withdraw my remarks, Sir.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member will resume his seat. I am glad the Hon'ble Member is willing to withdraw his remarks. I am not talking about the Chief Minister at all, because the Chief Minister is sitting in this House and can defend himself. I am speaking about the members of the Committee who cannot come to this House and defend themselves. It is one thing to say that the Chief Minister has influenced the members of the Committee and it is another to infer that the members of the Committee have been influenced and are led away by the Chief Minister. I took objection so far as the latter statement is concerned. I do not take objection to the first portion, that is, that the Chief Minister might have influenced the members of the Committee. The Chief Minister is here and can take care of himself.

Sri M. PALANIYAPPAN.—I submit to the ruling of the Chair. If, as alleged, public moneys were squandered or if there have been misappropriations or mismanagement of funds, let the Government come into the open and take action against those responsible. As a representative of the people, I am also responsible for any of the taxes that the people have paid. If that money is misappropriated by anyone, may it be the Chief Minister or any other individual, we must take serious cognizance of it. But if the dispute is over matters of taste, it is a different thing. Each man has his own taste; one may like the American type of construction and another the Indian type. But if Indian art and architecture is to be adequately represented, naturally this type of construction is essential.

We hear today an allegation that such a huge building has been constructed instead of mere Legislative Council and Assembly Halls. It is true that but for this building, today the capital city

would not have been Bangalore. But for the foresight of the then Chief Minister, we would not have had the capital city in Bangalore, a place which would house all the Secretariat offices.

The Committee's Report is completely one-sided and spiteful. It does not give a word of thanks to the many officers who worked day and night to execute the building. I have myself seen many times, being a Bangalorean, that the officers worked even on Sundays and during dead of night. A building of this type has been completed within three years. This fact has not found a place in the Report. You can compare this building with other buildings in Mysore State. The Mysore Palace took fourteen years to be completed. Work on another palace went on for eighteen years. A building of this magnitude took only two or three years. How much of time would have been taken, just to work out the designs and models! A major portion of the Report contains misquotations and mis-statements. Most of the officers were compelled to give one version or the other before the Committee. Now the officers are afraid to defend their stand, because Government would take action against them. In order to safeguard their positions, they are keeping quiet. This is the way in which impartiality is being observed.

There is another point, Sir. The Committee's Report should have come to us first. As I understand, the Committee was initiated by the then Chief Minister, because a reference was made in the Estimates Committee, headed by Sri Nagiah Reddy. He said that proper accounts had not been maintained and therefore a Committee should be constituted to go into it. It was the report of the Estimates Committee that was responsible for the constitution of the Committee and therefore the Report should have been circulated to the members of the Legislature first. On the contrary, the Report has been sent to the Press first and soon after that the Director gives instructions to the press to print it. After all, the sessions were due to begin shortly and Government could

have waited for one or two days more, and presented it to the House and then allowed it to be discussed. But they did all this, because they thought that this man would be completely ousted out of power. The Government should now inform the House whether the Central Government has given their opinion about the Report. I for one am prepared to look eye to eye with the Government, if there has been mis-handling or misappropriations of public funds. Why did they not take action against those responsible, within these three or four months when the Report was before Government? What is the idea of the Government? Is it simply to make the public to know that there is a big scandal about it? By publishing it this way the Government has tried to stab the man at the back. That is about the Vidhana Soudha.

Now, coming to some other points, I would like to say about the appointment of the Chairman of the Land Mortgage Bank. Sri R. Anantaraman resigned the Chairmanship because he wanted to contest the elections. Thinking that it was an office of profit he chose to resign to contest the elections. Because he had resigned they have entrusted that work to an officer of the State. But the moment the elections were over, he has been reappointed. What is the idea of this? When a man has resigned for a certain purpose, what is the fun of appointing him again to the place when he does not want this place? This clearly shows that only a few are being favoured by this Government.

There is a great public agitation against the posting of a male doctor to the Vani Vilas Hospital. The posting of a male doctor is the first of its kind. The doctor who has been posted to the Vani Vilas Hospital is an F.R.C.S. in Gynæcology who is asked to look to women's diseases and pregnant women. It was not the convention in Mysore to post male doctors to this hospital.

Sri S. S. KOLKEBAIL (Bramhawar).—We are in new Mysore.

Sri M. PALANIYAPPAN.—So far as the Bangalore City is concerned, it is a convention that only lady doctors will be

(SRI M. PALANIYAPPAN.)
appointed for these women's hospitals. But it is a new idea that the Government has contemplated to post a male doctor for which already there is public agitation which the Government have ignored and have not cared to look into.

The inefficiency of the department is on the increase in that the L.M.P. doctors have waited on a deputation to the Government and they have been pleased to state that new scales of pay would be given as in other parts. Since January they are expecting for the orders. But they have not received any final orders in the matter.

Sri T. MARIAPPA.—My friend is entirely mistaken. In fact the L.M.P. doctors have secured the revised pay scales and they are satisfied.

Sri M. PALANIYAPPAN.—They have not received any increase of pay till now.

Sri T. MARIAPPA.—It is up to the departmental Head to prepare the allocation statement and draw their pay. Kindly refer to the Government Order issued in January 1957.

Mr. SPEAKER.—I am not referring to what has just happened. Hon'ble Member will just remember that I requested the members to be as brief as possible. I find they have not been so and yesterday was a gala day for those who spoke. But, today I do not think so much time could be given. Still I do not want to stifle the debate. Already the Hon'ble Member has taken about 25 minutes. It is time he finishes his speech. He must have consideration for his own speech and also for other speeches. I request the member to finish his speech as early as possible.

Sri M. PALANIYAPPAN.—I shall now refer about the water supply. Sri V. M. Mascarenhas has spoken yesterday about it. It is a pressing need and an urgent matter. We have been repeatedly requesting the Government for the last five or six years for a comprehensive scheme of water supply for the Civil Station Distribution main. But nothing has been done. I do not know whether they have any programme at all and I expect a reply for this.

With regard to the arrack and toddy shops at Seppings road in the Civil Station, I have already made it clear that there are numerous complaints and it has become a nuisance for the people who live there. In spite of repeated requests the Government have not cared to look into the matter. To my interpellations they have stated that they have not received any complaints. If only they go to the police stations having jurisdiction over this area and go through the records they will find as to how many cases the police have booked and how many complaints they have received. In spite of these facts if the Government think that there is no need to shift these shops to some other place, it only means that they are giving a turning ear to the public demand or closing their eyes. They just sit in their office or at home thinking that everything is all right in spite of the pressing demand of the public to shift these toddy and arrack shops outside the town limits because it is causing great nuisance to the public. The Government have not cared to look into this.

With these remarks I close my speech. I thank you for giving me this opportunity.

(Sri S. Gopala Gowda and others rose).

Mr. SPEAKER.—I find that a number of speakers are going to speak on the subject. I have received chits in which they mention that since they are retiring members they want to have a chance. Many members who stood up and want to take part in the debate are members who are going to retire shortly. I do not know whether I would be able to give much time. Today we are going to meet at 2-30 P.M. and continue the debate. I have now received information from the Government that Hon'ble the Finance Minister will require one hour for giving reply and the Hon'ble P.W.D. Minister will require half an hour, which comes to $1\frac{1}{2}$ or it may be two hours because there have been hard criticisms in this House and probably they will be tempted or prompted to say more in the matter.

So I would make a firm request to the members that they should try to be as brief as possible.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—The Chief Minister will also reply.

Mr. SPEAKER.—The Chief Minister also wants to take part in the debate. As I have just now stated, the Government may require about two hours.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—The practice here, I may submit, was that some of the Ministers whose administration was criticised, were expected to reply.

Mr. SPEAKER.—That is the practice everywhere. The Ministers take part in the debate when the financial matters are being discussed because grants are asked for in respect of all the departments. So far as I have been able to ascertain, two Ministers want to reply and I do not know whether other Ministers are going to take part. If other Ministers want to take part they can inform me or the Secretary as to how much time they require.

An Hon'ble MEMBER.—It is a financial budget. So it would be very kind of you if you extend the time.

11 A.M.

Mr. SPEAKER.—I am sorry I cannot extend the time at present. That will upset the whole time-table, not only of this House but also of the Upper House. So, I do not think it will be possible for me to extend the time. I must also inform the Hon'ble Members that it is not a regular debate on the Demands. It is more or less a debate on the Vote on Account. It should not be so lengthy as Hon'ble Members imagine. Still, it is very difficult for me, at the far end of the career of this Assembly, to regulate the time for discussion. That is why I have been a little lenient. I have been lenient so far as questions are concerned. There were also some grievances expressed in my chamber that I have been partial to some members, and I have not been just to others. There might have been some such thing, because, after all, I have not to deal with one question, but with so many questions, with the

result I cannot understand to whom I have done injustice. If I have not done justice to any Hon'ble Member, I will be grateful if the concerned Member brings it to my notice. I will try to correct it.

* Sri P. R. RAMAIIYA (Basavan-gudi).—Sir, I wish to make this appeal. This being the last Session of the Assembly, of which many members are retiring, it would be very good of the Chair to give the retiring members an opportunity to speak on this occasion, to place before this House and the electorate, a few of the matters about this House. Therefore, I would appeal to the Chair to be liberal in this matter and see that the Ministers speak on Monday and this whole day may be given to the members to speak. Sir, I would like this position to be considered sympathetically by the Chair.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗ).—ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಾಳೆಯೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—What the Hon'ble Member Sri P. R. Ramaiya said, has some force. But I am helpless in this matter. I would try to accommodate as many members as possible. Unless the members agree that we should also sit tomorrow, it will not be possible for me to extend the time limit.

Some Hon'ble MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—It should not be a matter of agreement on one side of the House. There should be agreement from all sides. One side saying YES and the other side keeping mum or opposing, would not help me at all. If all sections of the House agree that we may also sit tomorrow, I have no objection.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Tomorrow some of us have our own programme and we will have to go to some places. Why not extend it to Monday, Sir? This is the last session. I am sure you will be quite generous. We can even have the session extended by one or two days.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—So far as the Government is concerned, Government is prepared to sit tomorrow

(SRI H. K. VEERANNA GOWDH.)

also. But if it is inconvenient for certain members, I leave it to the Chair, Sir.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ಮೊದಲಗಿರಿಗೌಡ (ಕಾಣಿಗಲು).— ಸರಕಾರದವರು ನಿಯಮ ಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೂಡ ಅವರವರ ಪೋಲಿಂಗ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಭಾನುವಾರದ ದಿವಸ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಪಡಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದು ಕೊನೆಯ ಅಧಿವೇಶನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಒಂದು ದಿವಸ extend ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

Sri H. S. RUDRAPPA (Minister for Agriculture).—This is a matter which has to be decided in consultation with the Leader of the House according to procedure. Therefore the Speaker may decide the matter in consultation with the Leader of the House in the afternoon session.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Before the Hon'ble Minister puts it to the Chief Minister, I submit that it is desirable to extend the session by two days at least, because there are many members who wish to take part in this Debate. I think they should be given opportunities. I am sure many of them are going to give suggestions regarding the future work of the Legislature. I therefore think that the Government should not grudge to extend the Session by two days so that all members desiring to speak may be given an opportunity. I think in fairness to them, Government should not come in the way of extension.

MR. SPEAKER.—That point will be considered by the Government. In the meanwhile, we will go on. Sri Gopala Gowda may speak.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ-ಹೊಸ ನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ 1957-58ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಯವ್ಯಯ ವನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಂತೆ 1957-58ನೇ ಇಸವಿಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಈ ಸಭೆ ತನ್ನ ಐದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಮತ್ತು ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಸಭೆ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ಆಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಸಭೆಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾವೀಗ ಏಪ್ರಿಲ್, ಮೇ, ಜೂನ್

ಮತ್ತು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರ್ಚಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಈ ಸಭೆಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಇಮಾಂರವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿನ್ನೆ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದಾಗ ಅವರು “ನಾನು 27 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ದುಃಖದಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಕ್ಷಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನರ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಈ ಸಂಸದಾಸಕ್ತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅದು ಒಂದು ವ್ಯಸನಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇದುತ್ತರೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದಕೂ ಪಕ್ಷದವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಮಾಂರವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಅದು ಒಂದು ಗ್ರಾಮಾಪೋಷಕ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಹಾಕಿದ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅದು ನಿಜ. ಏಕೆಂದರೆ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಆದಕೂ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಎಂದೆಂದೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ವ್ಯಥಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಯಿತು ಎಂದು ನಮಗೂ ಈಗ ಅನ್ನಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ, ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸಂಖ್ಯಾ ಬಲವನ್ನೋ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರ ದುರುಪಯೋಗದಿಂದ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಯೋಚನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಅವರು ನಿರ್ಧರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ಆರ್ಥಿಕ ನಿಯೋಗ ಮಂಡಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದೆ. ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂತಾನಂ ಅವರು ಈಚೆಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕಾಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ ಕೋಡ್ ಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಎರಡುಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಉರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಈಡಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ನಿಯೋಗ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಸಂತಾನಂ ಅವರು ಪತ್ರಿಕಾಗೋಷ್ಠಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರು ಹೇಳಿರ

ತಕ್ಕ ಮಾತಿಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಒಂದು ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I just now observed that the Hon'ble Member Sri Gopala Gowda was reading from a newspaper. He was reading from the newspaper certain observations made by Sri Santanam. I would like to know from him whether he has ascertained that Sri Santanam really made those remarks that have appeared in the newspaper. The usual rule is that when a member quotes from a newspaper he must be sure about the correctness of what is written in the newspaper. So unless the Hon'ble Member has made himself sure about the correctness of what he is quoting from the newspaper, it is not fair to this House that he should quote from it. I do not say anything against the newspaper. I can say that this rule has been purposely made to ascertain whether what has appeared in a newspaper is correct or not before it is quoted in the House. I do not challenge the correctness of what has appeared in the newspaper so far as Sri Santanam is concerned. What I want to know from the Hon'ble Member when he is quoting from a newspaper, is whether he has ascertained the correctness of the remarks appearing in the newspaper as having been made by Sri Santanam.

Sri S. GOPALA GOWDA.—I have ascertained, Sir.

Sri K. V. BYRE GOWDA (Bangalore North).—Ascertained, from the paper itself.

Sri S. GOPALA GOWDA.—Not from the paper, but from the source of the information itself.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ 365 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ಇದೆ. ಡಿಫೆಂಸ್ ಶಾಖೆಗೆ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಅವರು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಿಂತ ಖರ್ಚು 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಆಯಿತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಖೋತಾ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಇನ್ನು 5 ವರ್ಷಕ್ಕೆ 365 × 5 ಅಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖೋತಾ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕಳೆದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲೂ ಖೋತಾ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದುಕಡೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಜನತೆಗೆ

ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗುವುದು ಮತ್ತು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗದೇ ಹೋಗುವುದು. ಇದೇ ಶ್ರೀ ಸಂತಾನಂರವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ. ಬತ್ತಿ ಎರಡು ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಉರಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೀರ ವಾಸ್ತವವಾದ ಅಂಶ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪೈರಮರು ಮಾತನಾಡಿದರು, ನಾಸಿಕ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾವು ಹಣ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಇದು ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತು, ನಮ್ಮ ನಾಸಿಕ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಧವಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹಣದ ಉಬ್ಬರವಿದೆ. 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಉಬ್ಬರ ಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವರ್ಷಗಳಿಲ್ಲ, ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಖರ್ಚಿನ ವಿವರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಣದ ಉಬ್ಬರ 60-62ನೇ ಇಸವಿಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ trend ನೋಡಿದರೆ ಚೈನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿಯಾಂಗ್ ಕೈಪ್ರೇಕರವರು ಫಾರ್ಮೋಸಾಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರದೇ ಹೋದರೂ ಹೆಚ್ಚುಕಮ್ಮಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು 5 ವರ್ಷದ ಆಚ್ಚಿರಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಊಹೆಮಾಡಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಕೊಂಡರೆ, ಇನ್ನೂ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ತಡೆಗಳನ್ನೂ ಈ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಮೇಲೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಬೇರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಪ್ರೊದಕ್ಷಣ ಜಾಸ್ತಿ ಆದರೆ! ತಾವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿ; 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೊದಕ್ಷಣ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬಹುದು. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇವೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡೋಣ. ಈಗ 4 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲಾವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಬಾಬುವಾರು ಯಾವರೀತಿ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕು ಅಥವಾ ಆಗತಕ್ಕವಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧೃಢವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದುಂದುಗಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚೋಟಿಯಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ಈ ದಿವಸ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅಭದ್ರ ಮತ್ತು ಅನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕಾರಿಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಇಮಾಂ ರವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.)

ಮುಂದು ವೆಚ್ಚ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನಾಡಿದರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ಉದ್ದವಾದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಷ್ಟೇಉದ್ದದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯಕ್ಷರು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಬ್ಬನೇ ಕೊಡಲಾರರು—ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶೆಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿರುವುದು ನನ್ನ ದುರಾದೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು 'ನನ್ನ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ' ಎಂದು ತಮ್ಮ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಆರಂಭಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ವಾನಂದಲ್ಲದವರು, ಹಿಂಸೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದವರು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ವಾನಂದಲ್ಲವುದಕ್ಕೆ ಆಸೆ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರು. ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಏನೋ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅವರು ಎಸ್. ಮೇಟ್‌ಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಮೇಟುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಇಂದಿಯಾ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶೆಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಿಧಾನಸೌಧದ ಅಂದಾಜು ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಏನೋ ಅಗ್ಗಿ—ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆಯಿರಬೇಕು—ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾದುದು 180 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ, ಇದು ವಾಸ್ತವ ಎಂದೂ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಈ ತಪ್ಪು ಎಲ್ಲಾ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲೂ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ಸಮರ್ಥನೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಏತಕ್ಕಯ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೆ, ಇವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ, ಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡದಿರುವವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ, ಅವರಲ್ಲಾ ಕೊಡದಿರುವವರ ಹೆಸರನ್ನು ಬಂದು ಕೇಳುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು ಇದು. ಹೀಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಎಲ್ಲ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲೂ ಈ ತಪ್ಪಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಮರ್ಥನೆಯೇ? ಶ್ರೀಯುತರುಗಳಾದ ಇವಾಂ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್, ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ, ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ್ ಮುಂತಾದವರು ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳಿದ್ದರು? ಎಸ್. ಮೇಟುಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಶೇಕಡ 5, 10, 20 ರವರೆಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ, ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ, ಒಂದಕ್ಕೆ ಐದರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ದೊಡ್ಡ ರಿವಿಷನ್, ಇದಕ್ಕೆ ಎಸ್. ಮೇಟ್ ಮಾಡಿದವರು ಅಂಡರ್ ಎಸ್. ಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಎಕ್ಸಿಜೆನ್ಸಿಸ್ ಬಂದು ಮುಂದೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಹತ್ತೊಂಚ ವಾರಿ ಬೆಲೆ ಏರಿ ಅಂದಾಜಿನ ವೆಚ್ಚ ದುಬಾ

ರಿಯಾದರೆ ಅದೊಂದು ತರಹ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಯುದ್ಧದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಣದ ಬೆಲೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಏರಿದಾಗ, ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಲೇಬರ್ ಧಾರ್ಜನ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಏರಿದಾಗ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಉದ್ದ, ಅಗಲ ಮುಂತಾದೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪುವುದು? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮೈಸೂರಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಕನ್ನಡದಾದ್ಯಂತ ಆರಂಭ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಕೇವಲವಾಗಿದ್ದ ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನೂ ಈಗ ಈಚೆಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ನುಗ್ಗಿ, ಭದ್ರ, ತುಂಗಾ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ವಿಚಾರ ವಿವರಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಕಿರಾಕುಡ್, ಭಕ್ತಾ-ನಂಗಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಈ ಮಾತು ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಅಪರಾಧ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಭಾರತದ ರೋಗ, ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಅಪರಾಧವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದು ಸಮರ್ಥನೆಯಲ್ಲ. ಇದು ನಡೆಯುವುದು ವಾಸ್ತವ; ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಣ ಶೋಲಾಗಬಾರದು, ಚೆಕ್ ಇರಬೇಕು. ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣ ಶೋಲಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾನೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವಾದವಿಲ್ಲ; ಇದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ಮಾತು.

ಇನ್ನು ಸಮಿತಿ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರೇ ರಚನೆ ಮಾಡಿದಂಥಾದ್ದು, ಇದು ಏಕಮುಖವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಇರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಮಣ್ಣು ಸಾಗಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫಾಯ್ದೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂಬುದು. ಇದನ್ನು ಸಮಿತಿಯವರು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಪಾರ್ಷಿಯಲ್ಲಾಗಿ, ಬರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅದು ಅವರ ತಪ್ಪು. ವರದಿ ನಿಜವಾಗಿರಬೇಕು; ಯಾರ ಮೇಲೂ ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸುವ ವರದಿಯಾಗಿರಬಾರದು. ಆ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸಮಿತಿಯವರು ಕಂಪ್ಯಾರಿಟಿವ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ವರದಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ 24 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 20 ರಿಂದ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಬಿಳುತ್ತದೆ, ಅರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಬಿಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪುಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಚಂಡೀಘರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಟ್ಟಿರುವ ಕಟ್ಟಡ ನೋಡಿದೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೂಡ

ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಪ್ಯಾರಿಸ್, ಡೆಕಾರ್ ಮತ್ಸು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಶಾಸನಸಭಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶ ದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 14 ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ನನ್ನ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಜೇನುಹುಳು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಧುವನ್ನು ತಂದು ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮಾಡುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು; ನಿಜ. ಅವರು ರಸಿಕರು, ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕರು ಮತ್ತು ಭಾವುಕರು, ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಕನನು ಕಾಣುವವರು; ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿಜ; ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

11-30 A. M.

ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ತಪ್ಪು ಆಗಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸದುದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಪೋಲಿಸು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಈ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಚನ್ನಾಗಿ ಇತ್ತು. ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರೂ ಒಬ್ಬರು ಲೇವಿ (layman). ಅವರಿಗೆ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಲೇವಿ. ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯು ಇದೆ. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯು ಇದೆ ಎಂದು ನಾನೇ ಸಂಗೀತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯು ಇರುವದರಿಂದ ಸಂಗೀತ ಕೇಳುವಾಗ ತಾಳಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನೇ ಹಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಹನು ಮಂತಯ್ಯನವರು ಪ್ರಪಂಚ ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡಿ ಬಹುದು, ಅನುಭವವು ಇರಬಹುದು. ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಸರಿ. ಆದರೆ ತಾವೇ ಶಿಲ್ಪಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪು. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯ ಚಾರ್ಟರ್ 16 ಪುಟ 12 ರಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

The instructions of the Chief Minister. His directions, for example, were: The window lintels adopted for 'Kumara Krupa' may be adopted for the south quadrangle on the ground floor and the window balcony treatment at 'Kumara Krupa' with side pillars treatment may be adopted..... "ಬಾಗಿಲು: ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ಕಿಟಕಿ ಇಲ್ಲ ಆಗಬೇಕು, 'ಕುಮಾರಕೃಪಾ' ದಲ್ಲಿಯ ಕಿಟಕಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೀಗೆ ಹಾಕು, ಹಾಗೆ ಹಾಕು ಎಂದು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹೇಳಿದೆ, ಇದು ಸರಿಯೇ?

"It will be plagiarism, imitation, copycat work, epigonism, falsehood. Great art is created, not taken, lifted,

stolen from somewhere else. Great art is made by men and women of our own day. Future generations looking at these buildings of 1956 with fake copies and replicas of work of art done thousand and more years ago, will justly say, slightly paraphrasing Romeo and Juliet: 'A plague upon all your houses'."

ಜೇನು ಮಧು ಶೇಖರಿಸುವ ಹೋಲಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಹಾಗೂ ನಾನೇ ಶಿಲ್ಪಿ. ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧವನ್ನು ಜನ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜನ ಬಂದು ನೋಡುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇದೆಯೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಹೋಲಿಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೋ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಜನ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿ ಬರೆದ 800 ಕಾಗದಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಜನರಿಂದ ತಮಗೆ ಬಂದಿವೆ, ನೀವು ಯಾಕೆ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಜನರ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಸಾಕ್ರೆಟೋಗೆ ವಿಷ ಕೊಟ್ಟಾಗಲೂ ಜನರು ಬಂದು ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟರು, ಕ್ರೈಸ್ಟನನ್ನು ಶಿಲುಬೆಗೇರಿಸಿದಾಗಲೂ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಜನರು ಇದ್ದರು. ಹಿಟಲರ್ ಹಿಂದೆಯೂ ಜನರು ಇದ್ದರು. ಬೇಲೂರು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ಕೊಲೆಯಾದಾಗ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಷ್ಟುಜನ ಬಗ್ಗೆ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿದರು! ಯಾವುದು ಅದ್ಭುತವೋ ಯಾವುದು ಅಸಾಮಾನ್ಯವೋ ದೊಡ್ಡದೋ, ಬೇರೆಯದ ಕ್ಷಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುವದೋ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮಂಕು ತಿಮ್ಮನೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತನಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಇರುವಂಥದು ಯಾವದು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ತನ್ನ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು, ಅವರಲ್ಲಿರೂ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿಯ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟರ್ ಮೊಗಲರ ಕಾಲದ್ದೇ! ಚೋಳರ ಕಾಲದ್ದೇ! ಪಾಂಡ್ಯರ ಕಾಲದ್ದೇ! ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ್ದೇ! ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದ್ದೇ! ಇದು ಯಾವ ಕಾಲದ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟರು? ಎಲ್ಲ ಕಾಲದ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟರಿನ ಮಿಶ್ರಣ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಧುಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ).—ಯಾವ ಶಿಲ್ಪಿ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇದು ಯಾವ ಕಾಲದ್ದೂ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವು ಇದೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಆರ್. ನಾಯ್ಡು (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಶಿಲ್ಪ ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಇದೆ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಯಾವ ಶಿಲ್ಪ ಎಂದು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಕಿಟಕಿ ಅಂದರೆ ಕಲನುಮೇಲೋಗರ. ಇದು ಒಂದು ಮ್ಯೂಜಿಯಂ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಅದುದರಿಂದ ಶ್ರೀವದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಒಬ್ಬ ಸಾಧಾರಣ ಮನುಷ್ಯರು. ಒಂದು ಭವ್ಯಕಲಾಕೃತಿಯ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯ ಅವರ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಇರಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಅನೇಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಇರುತ್ತದೆ. ತಾಜ್‌ಮಹಲ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಂತೆ ಅವನು ಹಾಗೇ ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧ ಶ್ರೀಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ grand magnanimous ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಪ್ರತೀಕ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಥನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಸೌಧವು ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಇದೆ, ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಜನರು ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಮರ್ಥನೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಜನರು ಕಟ್ಟಿದ್ದನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಾರೆ; ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವದು ಇದ್ದರೂ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಯಾವುದು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಇದೆಯೋ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕುತೂಹಲ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು.

ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದುಗಡೆಯ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದ ಮೇಲೆ 'ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಅವಮಾನಕರವಾದ ಬರಹ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪುಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಪಹಾಸ್ಯಕರ. ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗೆ ಇರಬಹುದು; ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ದೇವರ ಕೆಲಸ ಅಂದರೆ ಮುಗಿದೇ ಹೋಯಿತು. ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾಡಿದರೂ ಆಯಿತು ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಆಯಿತು. ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೇ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ, ದೇವರ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕೆಲಸ ಅದು. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕದ ಕಡೆಗೆ ಇದ್ದರೆ ಇಂಥ ವೈಭವ ಯಾಕೆ ಬೇಕು? ಬುದ್ಧನಂತೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಅಥವಾ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಲಿ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಕಲ್ಪನೆ ಏನಿದೆ "ಈ ದೇವರ ಕೆಲಸ" ಎಂದು ಬರೆಸಿರುವುದು ಅಂತಹದೇನೂ ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕಳಶ ಹಾಕಿದ್ದು. ಈ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮೇಲೆ ಕಳಶ ಹಾಕಿದ ಮೇಲಂತೂ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಕಳಶ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ; ಗೋಪುರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳಶ ಹಾಕಿದ ಇರುವ ಭವನಗಳು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಇನ್ನು ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಮೆಂಟು ಹೂಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಯಾವರೀತಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೋ ಆ ಸಮರ್ಥನೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಸಮರ್ಥನೆಯಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಚರ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ನಿನ್ನೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜನ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಕೂಡ ತಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟರು ಅಷ್ಟು convincing ಆಗಿತ್ತು. ಏನೋ ಅವರಿಗೆ ದುರದೃಷ್ಟ ಬಂದಿತು. ಅವರು ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

Sri P. R. RAMAIIYA.—Is there no time-limit for the Hon'ble Member, Sir?

MR. SPEAKER.—There is no time-limit as such. I have stated already that Members should restrain themselves. I have not laid a time-limit as a matter of course under the Rules. I could have done it, under Rule 151, but I have purposely refrained from doing so. I have requested and I make a request again to the members to be as brief as possible. But when Members are speaking, the House has to bear with them a little bit. During this session I have been more indulgent than I ought to have been. That is because I find that half the members of the House are going to retire. I want to give them the last satisfaction. That is why I have been lenient. The Hon'ble Member Sri Gopala Gowda is going to retire shortly and the Hon'ble Member who raised the point of order, Sri Ramaia, is also going to retire. I may assure him that I will be lenient to him also.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಒಂದು ಭವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಬಂತು, ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಮನೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕೂ ಮನೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಿವೆ. ನಮಗೆ ಮನೆಗಳ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಬಹಳ ಮನೆಗಳು ಬೇಕು. ಈಗಲೂ ಈ ಭವನ ಕಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಭಾವ ಎಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಈಗ 180 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು, ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಂದ ಪುನುತ್ಯ ಜನತೆಯ ಕೈಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸಾರ್ವಭೌಮಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕಟ್ಟಡ ಇವೆಲ್ಲ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಂಬಿಸಿದರು. ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನಾವು ಹೋರಾಡಿದುದು ನಾವು ಮಹಾರಾಜರುಗಳಾಗುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಜರು, ಬೊಟ್ಟಂಗಿ, ಪೇಟೆ ನಂಬಿಗರಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ನಾನೂ ಅವರಂತೆ ಈ ಉದ್ಭವಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಮಹಾರಾಜರೆನ್ನುತ್ತಾರೆನು! ಎದೊಷಕ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಹಾರಾಜರು ದಸರಾದಲ್ಲಿ ಅನೆ ಮೇಲೆ

ಅಂಬಾರಿ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತು ಜಂಬೂ ಸವಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಜನ ಹುಟ್ಟು ಹೊಳೆಯಂತೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನೂ ಅವರಂತೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂದು ಬೊಟ್ಟಾಗಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜಂಬೂ ಸವಾರಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಅದು ಒಪ್ಪುವಂತಹುದೇ? ಮಹಾರಾಜರ ಬದಲು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಲಿಲ್ಲ. ರಾಜರುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಜನಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ನಾವು ಹೋರಾಡಿದ್ದೆವು. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಲಂಡನ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿರುವುದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪರದಿಯ ಕೆಲವು ಆರೋಪಗಳಿಗೆ ಅಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಜೇನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಪುಧುರಪಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಜೇನಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಎಂದರೆ ಕಟ್ಟುವ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ಅವರು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಜೇನಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತಹ ಕೊಂಡಿಯಿದೆ ಯಲ್ಲ ಅದು ಇವರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಜೇನು ಮಧು ವನ್ನೇನೋ ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಗತಿಯೇನು? ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮುರಗೇಗೋವಿಂದರೇಡಿಯವರು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಭೇಟಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಇವರಿದ್ದ "ಕುಮಾರಾ ಕೃಪಾ"ಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಏನು ಬಂದಿರಿ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಾಯಕರಾದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಾವು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿದೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿದೆ. ಅದಿಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ ಇಂದು ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ಪೋರಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಅವರೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ವರದಿಯು ಅವರ ಕೈಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಭದ್ರ ಮುಂತಾದ ಪಾಪಕ್ಕೆಗಳು ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೋ ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಕಮಿಷನನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಎನ್‌ಕ್ವೀರಿ ಪ್ರಕಾರ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಹಣ ಪೋರಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ, ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಲಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿಯಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹತೋಟಿ ಇದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಹಣಕಾಸು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಯಾವ ರೀತಿಯಾ

ದರೂ ಪೋರಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಇವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳು.

ಇನ್ನು ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಸಾಲ, ಬಡ್ಡಿ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು defend ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡವರು ಕೂಡ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಥ ಡಿಫೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಅವರು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ದೊಡ್ಡವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೋಗಿ ಆ ರೀತಿ ಬರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದೇ ಅಥವಾ ಅವರೇ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರೆ. . . .

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ನಲಮಂಗಲ—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪಾನಿಯಪ್ಪ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಾವು ಇಲ್ಲಿದ್ದು defend ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ, ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಕೊಡದೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದೇ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲವೂ ಸರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ನಾನು ಸರಿಯಾದದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನನ್ನ ಚೇಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿ, ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದದ್ದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ನಾನು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು point of order ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ತಾವು ವಿಷಯಾಸವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲು defend ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಮೇಲೆ ನೀವೇನಾದರೂ ಅಪಮಾನ ಕಾರಕವಾಗಿ, ಕಳಂಕ ತರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಇರುವುದರಿಂದ defend ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾತನಾಡಿಕೊಡದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೇಕಾದಹಾಗೆ defend ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿದ್ದಾರೆ, ವೀರಣ್ಣ ಗೌಡರಿದ್ದಾರೆ, ಇತರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು defend ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊರಗಡೆಯವರು, ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದವರು ಇವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ defend ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ, ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದನ್ನ ತಾವು ತಿಳುವು ಮುರವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋರಾಪಗೌಡ.—ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು. ಅದನ್ನು ಅವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ,

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.)

Accounts up-to-date ಆಗಿ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಮುನಿಯಪ್ಪನವರು ಅಚಾತುರ್ಯತೆ ತೋರಿಸಿದುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯೂ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ defend ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು. ಹಗಲಿರುಳೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಭಾನು ವಾರವೂ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ನಾನೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಐದು ವರ್ಷದಲ್ಲ ಆಗುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಬಹಳ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಹಿಸಿರಬಹುದು. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. We are not questioning their bona fides or intentions. ಆದರೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುಂದುವರಿದರು, ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದೇ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. Accounts ಇಟ್ಟಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ದೊಡ್ಡಲೋಪ. Accounts ಇದ್ದದೆ ಇರುವುದು. ಇಂಥದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೆ ಭಾರಿಭಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ದೇಶದ ಹಣ ಪೋಲಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋದರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಪರಾಧ ಮಾತ್ರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂಥವುಗಳು ಮುಂದೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದಂತೆ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು.

ಟ್ರಾಕ್ಟುಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ transaction ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡವರು ಸರ್ಜಿಫಿಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿಷಾದವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು. ಆ transaction ಬಹಳ ರಾಘದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿರಬಹುದು. ರಾಘದಾಯಕವಲ್ಲ ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಬಹುದು. ಮತ್ತೆ, ಸಮಿತಿಯವರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನೂ ಆದಿಲ್ಲ, ಏಕಮುಖವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವಾಗ ಕಮಿಷಿಯವರು ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಹುಡುಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಟರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಆಡುವುದಂತು? ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಜೇಲೂರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರ ಕೊಠಿ ಉದಾಹರಣೆ. ನಾವು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೊಲೆಮಾಡಿ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಮಾಡಿ ದರೂ ನೇಣು ಹಾಕುವಾಗ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯಮಾತು ಆಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವುದು ಹಣ ಪೋಲಾಗಿದೆಯೇ, ಲೆಕ್ಕ ಸರಿಯಾಗಿ ದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ, ಇಂಥದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಉಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಿಳುಹಿಸಲು. ಸಮಿತಿಯವರು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ, ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ದೀರಿ, ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಬರ್ಚು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ, ಆಗ ಇದು ಎರಡು ಮುಖವಾದುದೋ ಅಥವಾ ಏಕಮುಖವಾದುದೋ? ಯಾವಾಗ ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು.

ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಮೀರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು terms of reference ನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬಹುದೂರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಅವರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ, ತೋರುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಿತತೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾವಾಗಲೂ ನಾವು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೂ ಹಾನಿಯನ್ನು ತಂದು ಮತ್ತು ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ಹಾನಿಮಾಡಿ, ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ದೇಶವನ್ನು ಗುರಿಪಡಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವುದೇ ನಮ್ಮ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಅಗ್ರಹವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದುಮಾತು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ನೀವು 'yes' ಎಂದು ನಮಗೆ ಪೋಟು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದವರು ಯಾವರೀತಿ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಇದ್ದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭಿಮಾನವೂ ಕೂಡ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಯಿತು. ನಾನು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂಥ ವಿಷಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಒಂದು ಅನುಭವವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಬಡವ, ನನ್ನ ಪಾರ್ಸಿ ಬಡವರದು, ಬಡವರಿಂದ ಆಗಿರುವುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಯಮಿಸಿರತಕ್ಕ, ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ನನಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರು ಸ್ವತಃ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಭಾರಿ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಆಗಿರುವರು. ಇಂಥವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಜಮೀನ್ದಾರರೂ ಸಹಾಯಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣದ ಹೊಳೆ ಹರಿಸಿದರು. . . .

Sri P. R. RAMAIA.—On a point of order, Sir. He is referring to an election in which he himself was a party and his main allegation against the opponent. . . .

Mr. SPEAKER.—I do not see any allegation in this matter. He is only stating a few matters which he believes to be true in his mind. I am just observing whether he is going beyond the limits. If he makes any statement of defamatory character against a person who is not present here, I will certainly stop him.

Sri P. R. RAMAIA.—I want to make the point of order very clear. He has stated that his opponent has spent rivers (lot) of money during the elections. . . .

Mr. SPEAKER.—What he stated was that though the limit of Rs. 5,000 was prescribed for expenditure in an election, and even this much he could not spend. When he could not spend even this amount of Rs. 5,000 the other candidate spent more money—such amount of money may be within the limits prescribed for the election by the Election Commissioner.

12 NOON

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನಿಲ್ಲ ಅಲಗೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೇ, ನಮಗೆ ತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತಿ ಆಯಿತು ಎಂದು, ಅದು ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು.

ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕ ಇರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಸೋಲನ್ನು ನೀವು ಬಡ್ಡಿಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಒಟ್ಟುಗಳು ನಿಮಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅಲಗೇಷನ್ ಅಲ್ಲವೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಷ್ಟಿದೆ. ನೀವು ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಹೊಳೆಯಾಗಿ ಹರಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೀರಿ. ಹೊಳೆಯಾಗಿ ಹರಿಸಿದರು ಎಂದರೆ ಎರೇಕ್ಷ ಕಮಿಷನ್ ನವರು ಏನೊಂದು ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಆಚೆಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತೀರೋ, ಅದರ ಒಳಗೇ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತೀರೋ? ಆಚೆಗೆ ಎಂದರೆ I shall not allow.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನು ಅದನ್ನೇನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.—ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಎರೇಕ್ಷ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಉಮೇದುವಾರರು ಹಣವನ್ನು ಹೊಳೆಯಾಗಿ ಹರಿಸಿದರು ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕು ಅರ್ಥ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ.

Sri Mulka GOVINDA REDDY (Chitaldrug).—When the Chair has already given its ruling, are we having a debate on this, over and over again?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಏನಿದೆ ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಒಂದನೆಯದು ಎಂದರೆ ಎರೇಕ್ಷ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, 5-6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಲಿಮಿಟ್ ಏನಿದೆ ಅಷ್ಟುಕೂಡ ತಮಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಎರಡನೆಯದು, ಇತರರು ಹೊಳೆ ಹರಿಸಿದಂತೆ ಹಣ ಹರಿಸಿದರು ಎಂಬುದು. ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಳಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರೋ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ವಿಷಯ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಹೀಗೆ, ಈ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಸೋಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೋ ಅದು

ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೋಲಿಗೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತ ಇದ್ದಂಥ ಹಣಕಾಸಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜಿಗೆ ನಾವು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು, ಕೈ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ, ಸಮರ್ಥನಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾದುದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಹಾಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಯಾವಾಗ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ (specific) ಅಂಶವನ್ನು (issue) ಜನರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ಇದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಒಂದು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದಾಗಮಾತ್ರ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಜನರು ನೆಹರೂಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ, ಆ ಉಮೇದುವಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ, ಅಥವಾ ಜಾತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ, ದುಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ. ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉಮೇದುವಾರರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು, ಅದನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು ಆಗ ಸಮರ್ಥನೆ ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ಆಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗಾಗಲಿ, ಬೇರೆಯವರಿಗಾಗಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಶಾಸ್ತಿ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಆದಿದರೆ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ತಾವು ಗೆದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣ ದಿಂದಲೇ ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ, ಇತರರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸೋಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನೋ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವ ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಮತ್ತು ಜನತೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕಾದರೂ ಬರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಯಾವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂತಲೂಕೂಡ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಗಲೇ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಕದಿದಾಳ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿ ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕಾದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಅಂಶ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದುಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಿ ಆದರೆ ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.)

ನವರಿಗೆ ಒಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ನೀವೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಬಹುದು, ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಈ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರ ವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಕಾಣಿಸ್ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ನಾನದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ತಾವು ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದರೋ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತ, ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಬಾಕಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಫಮಾಡಿ. ಆಗ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದವರು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಅಂಶ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಈಗ ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಡ್ತಿಟ್ಟು ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಕಾರಣ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಂತ್ರಿಪದವಿ ದೊರೆತರೆ ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಯಾರೂ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಬಾರದು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವು ತ್ಯಜಿಸಿ. ಕೆಲವುಗಳೇ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದ್ದರೆ ತನಗೆ ಬಹಳ ಗಂಡಾಂತರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೀಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ —On a point of order, Sir. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯದ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಆಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವನ್ನು ಸಾಧಿಸದೆ ಇನ್ನೂ ಬ್ಲಾಕ್‌ನು ದೂರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು point of order ಅಲ್ಲ, ಸಲಹೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ನಾನು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದೇಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಚಿಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಗ್ಯಾಲರಿಗಳ ಕಡೆ ಅಥವಾ ಪ್ರೆಸ್‌ನವರ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಆರೋಪ ಮಾಡಬಾರದು; ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ವಿಧಾನಸಭೆಯಾಗದೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಆಗುತ್ತದೆ; ಹಾಗಾಗಬಾರದು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆ

ಗಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಪಡಿಸಿರದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ಕಾರ್ಯ ನೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಹಿತ, ತಮ್ಮ ಜನರ ಹಿತ, ತಮ್ಮ ಊರು ತಮ್ಮ ಕೇರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಕಟ್ಟಪಡುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ದುಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಬಂದಿನುತ್ತಲೇ ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ನಡೆದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ತೆರೆಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅದು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಆಮರ ಕೊಟ್ಟ ಭರವಸೆ ಈಡೇರಿಸದಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಎರಡಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ, ನೂರಾರಿವೆ. ಇದು ನಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ನೃಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ, ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ. ಬರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಾಗಲಿ, ಸ್ಕೂಲು, ಸೇತುವೆ, ರಸ್ತೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಶಿಪಾರ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನೀವು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೋದರೆ, ನಿಮಗೆ ಆನಂದಿಸುವ ಕಡೆ ಎ. ಎ. ಎಸ್. ಬ್ಲಾಕ್‌ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೇಶದ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಹಿತ ನೀವು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಲೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಪಿ. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯ (ಬಸವನಗುಡಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಲೇನೆ. ನಾವು 5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಯಾವರೀತಿಯಿತ್ತು, ಈಗ 5 ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ 5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಆಹಾರ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಾವು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಸಂಕೋಪಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆಹಾರದ ಬೆಲೆ ಜನರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಆಹಾರದ ಬೆಲೆಯೇರಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೀರಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತೃಪ್ತಕರವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸಭೆ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಚೆನ್ನೈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಆದಂಥ ಕಾನೂನನ್ನು ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬಗೆ ಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಈ ಚೆನ್ನೈ ಕಾನೂನಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶ, ಯಾವನು ಉಳುಮೆ ನೋಡುವನೆಂದು ಉತ್ತರ ಭೂಮಿಯ ಫಸಲನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂಬುದು. ಆದರೆ ಭೂಮಿ ಉಳುವವನು ಯಾರು, 2 ಎಕರೆ, 5 ಎಕರೆ, ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಇರುವವರು ಯಾರು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗಿರುವ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನಾಂಶಗಳಿವೆ. ಭೂಮಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಕರೆಯಿರಬೇಕೆಂದು ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಒಂದು ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿರ್ಪಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು? ಈಗ ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಸರಕಾರದ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು 365 ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಬಡ್ಡಿ ಟ್ ಅಷ್ಟೇನೂ ಖರ್ಚು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಸುಮಾರು 365 ಕೋಟಿ ತರಬೇಕಾದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬಜೆಟ್ ಇರುವಂತೆ ವಿರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸದ್ಯಕ್ಕಿರುವ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಮಾಧಾನಕಾರಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಜನರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೀರಿದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯೂನಿ ವರ್ಸಿಟಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ರೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗಂತೂ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವುಂಟಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗುವಂತೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅಭ್ಯುದಯ ಹೊಂದುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮದ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು ನಾವು ಸಮರ್ಥರಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಾದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತೀವ್ರ ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಆಯಿತು. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಅಂಧ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ ಆಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ ಎಂಬ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ನೆಹರು ಅವರು ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾಡ ರಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬಗೆ ಹರಿದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈಗ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ; ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಗಿದೆ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವು ಮೊದಲು ಚಿಕ್ಕದು ಆಗಿತ್ತು ಈಗ ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು. ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತ ಒಂದು ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನಂದವಾಗಬೇಕೋ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಶೀಘ್ರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು. ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಆ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಕಳೆದ ಆರೇಳು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇತ್ತೊಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವಾಗಿದೆ. ವಿಧಾನಸೌಧ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ ಆಯಿತು. ಆ ಸಮಿತಿಯು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ಏಳು ತಿಂಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಡದ ರಚನೆಯ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ? ರಸ್ತೆಯಿಂದ ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸುಮಾರು 1000 ಅಡಿ ರಸ್ತೆ ರಚನೆಯ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಇರಬಹುದು. ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಬರಬಹುದು. ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಆರಂಭವಾದ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri A. V. NARASIMHA REDDY (Bangalore South).—Sri P. R. Ramaiya just now said that while coming to the Vidhana Soudha, we have to step up the steps and that the subsequent Ministry has not taken sufficient notice and they have not completed the Vidhana Soudha works to the satisfaction of all the members. I should like to know from him, whether it is his contention that the subsequent Ministry has changed the whole plan of the building? I want to know what exactly his contention is.

Mr. SPEAKER.—What exactly is the contention of Sri P. R. Ramaiya, we will come to know later on. But I

(MR. SPEAKER.)

would like to inform Sri P. R. Ramaiya that he need not climb up the steps. A lift has been installed there and it is in working order.

Sri P. R. RAMAIYA.—Now it is 12-30 Sir. Shall I continue my speech afterwards?

Mr. SPEAKER.—I thank him for reminding me of the time. The House will now adjourn and before it adjourns, I would like to announce a few things. The first thing is, the Hon'ble the Chief Minister has been pleased to extend the time of this House by a day; and; in fact, there was a cry from this House that they wanted two days, but it was impossible.

Sri K. PUTTASWAMY (Srirangapatna).—It was not a cry, Sir, but it was a request.

Mr. SPEAKER.—Of course 'cry' means many things. Cry includes a request also. Request, of course, is something milder. 'Cry' is not only a request, but it is also more than a request. That is why I used the word 'cry'.

Let us not quarrel about the words.

Sri J. MOHAMED IMAM.—We wanted two days. One day is not sufficient. I represented earlier that there are a number of Hon'ble members who want to take part in the debate. It is but fair that they get a chance. So I requested that at least two days may be given.

Mr. SPEAKER.—The trouble has been that the Leader of the Opposition did not himself go in person and make a request to the Leader of the House. Had he made such a request, I think, we would have got two days. However, the question is still open; let us see what happens. At least we have got the extension by a day which can be made use of. As I have already said, I have been much more lenient, but I have been also chided by some of the members for being lenient. They say that I have been too lenient in some cases and too strict in others. I do not know to whom I have been strict. But I should like to improve myself. If there is any individual case like that, I will certainly attend to it. I have not been consciously

partial to some of the members. What happens is: it is very easy for the Hon'ble Members to say that I have been partial to some and not partial to others. If they come and sit here, they will know the difficulties which I have been facing. I have to deal with so many questions and so many matters; naturally so many things happen for which the criticism may be for, or against. I do not quarrel about the criticisms at all. What I am always aiming at is, that I want to improve myself; and if the Hon'ble Members feel that I should do something, they should tell me straightaway.

Another matter that I just now found out is that while putting questions or raising point of orders, what some of the members do is, that they try to cast aspersions on the Chair. I would not personally mind what the Hon'ble Members say, but I do mind when I have to defend the dignity and honour of the Chair. Hon'ble Member Sri K. Prabhakar said. "ಇದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇ". Instead of saying that, if he had said how the Chair could do this, I would have explained to him. He should have put such a question as the Chair would not have taken it as an aspersion on the chair. I must say that I have been interrupting too many times; I am conscious of it. I have to do that because I find, when the questions are asked, double questions, treble questions and even four questions are put and asked. I have to correct the members because it is not right to put so many questions at a time; and upon assumptions members should not put questions. That is why I have been asking the members to put one question at a time instead of huddling up two or three questions together. Hon'ble Members will excuse me for that. We have to build certain healthy conventions and I am trying to do that. After saying this, I want to know from the members whether they would like to take up the legislative business today in the evening or the financial matters.

*Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—May I make a suggestion Sir? Since the

legislative business is not going to occupy much time of the House, we shall finish this item. It is likely that members may ask for one day's extension. So the debate on the budget may continue from Monday onwards depending upon the members. I would suggest that we can complete legislative business this evening.

*Sri A. V. NARASIMHA REDDY.—Normally when the session was held in the afternoons, it used to meet at 4 O'clock. To meet again at 2-30 today would be too early, Sir. I therefore request the Chair kindly to permit us to go over here at 3-30 P. M.

Mr. SPEAKER.—Last time we met at 2-30 P. M. If the Hon'ble Members have objection, we can meet at 3 O'clock instead of 2-30. So, we will take up the legislative business this afternoon. The legislative business on hand is not such a controversial matter unless we make it so. We will be finishing it within one hour; afterwards we shall resume the debate on the Budget. I wish to make it clear that we take first of all the legislative matter and then go to the Budget.

The House now rises and meets at 3 P. M. today.

The House adjourned at Forty Minutes past Twelve of the Clock and re-assembled at Three of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair]

(Quorum was formed at 3-4 P.M.)

MYSORE TENANCY (AMENDMENT AND CONTINUANCE OF TENANCIES) BILL, 1957.

Motion to consider (continued).

*ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಬಿ. ಪೂಜಾರ್ (ರೋಣ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಾನೀಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ವಿಧೇಯಕವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಈ ವಿಧೇಯಕವು ಒಂದು ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಹೊರಬಂದುದು ಮೊದಲ

ನೆಯ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಾರದಂಥ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವುದು ಎರಡನೆಯ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಮುಂಬೈ ಶಾಸನದ ಕಾಯಿದೆ ತಿದ್ದು ಪಡಿ ವಿಧೇಯಕ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಬಿಚ್ಚು ಮತ್ತು ಅನಾಚಿತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇರುವಂಥ ಈ ವಿಧೇಯಕವೂ ಕೂಡ ಮುಂಬೈ ಚಿನೆನ್ನಿ ಕಾಯಿದೆ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯ ವಿಧೇಯಕಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಂಥ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ ಮುಖಾಂತರ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಜನ್ಮತಾಳಿ ಬಂದು ಅನಂತರ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ವಿಧೇಯಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ವಿಧೇಯಕದ ಬಗ್ಗೆ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯ ಅವಶ್ಯಕ, ಅದರ ಅಗತ್ಯ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈ ಚಿನೆನ್ನಿ ಕಾಯಿದೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಾದರೂ ಏಪ್ರಿಲ್ ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದನೆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವುವು ಇದ್ದುವು. ಆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಪೂರೈಕೆಯ ತೀರ ಅಗತ್ಯದ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೈಸೂರು ಚಿನೆನ್ನಿ ವಿಧೇಯಕವೇನಿದೆ ಈ ವಿಧೇಯಕಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಅಗತ್ಯವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಮುಂಬೈ ಚಿನೆನ್ನಿ ಕಾಯಿದೆ ತಿದ್ದು ಪಡಿ ವಿಧೇಯಕ ವೇನಿತ್ತು ಅದರ ಕೈಗೂಸಾಗಿ ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಫಲ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊರಬಂದದ್ದಾಗಿದೆ. ಉದ್ದೇಶ ನಿರೂಪಣೆ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ತೀದು ಕೊಂಡು ordinance ಮೂಲಕ ಹೊರಡಿಸಿದೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಮಾಡಿ ಈಗ ಈ ವಿಧೇಯಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದರಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ವಿಧೇಯಕದ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದಂಥ ಶಾಸನವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿರದೆ ಮುಂಬೈ ಶಾಸನವು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಒಂದು ನೆಪವೇನಿದೆ, ತಂತ್ರವೇನಿದೆ, ಆ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು, ಆ ಮುಂಬೈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಶಾಸನದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಬೇಗ ಪ್ರಚಾರವೊಳಗೆ ಬರಬಾರದು, ರೈತರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಈ ವಿಧೇಯಕದ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯಬಾಯಿಂದ ಹೊರಬರುವಂಥ ಅವಶ್ಯ, ಅಗತ್ಯ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವಂಥ ಗೇಣಿ ಶಾಸನವೇನಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ 1952ರ ಇನವಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಗೇಣಿಗಳು ಹಿಡಿದವರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತವಾದಂಥ ಗೇಣಿಗಳನ್ನು ಐದು ವರ್ಷ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳಬಾರದು ಮತ್ತು ಯಾವ ಗೇಣಿಯೂ 1952ರ ನಂತರ ಹಿಡಿದವರ ಗೇಣಿಗಳಿಗೆ ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಆಯುರ್ಮಾನವು ಇರಬಾರದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ರೈತನು ತಾನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತ ಇರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಡೆಯನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು ಅಂದರೆ ಆತನ ತನ್ನ ಆತ್ಮ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು